

H. HADABÁS ILDIKÓ

Siratóének anyjának Ilonának halálára

Ha azt az ajtót kinyithatnám újra úgy,
ahogy tettem napról-napra, hónapról-hónapra,
s anyám fogadhatna ragyogó szemével,
az ősbizalom gyermeki ártatlanságával,
kómából felébredt mozdulatlanságával,
s igen, a most már soha szét nem feszíthető
némaságával is,
amely mögött örökre elrejtöztek füttyökkel kísért,
véget nem érő dallamai – megköszönném,
pedig mennyire elviselhetetlennek véltem,
amikor az ajtók még nyitva álltak,
s a mozdulatlan neon hidegsége körbe szabta
a folyosók, kórtermek székein rongykupacokként
ülő öregek meredt várakozását: rokonra-halálra.
Megköszönném, ha még lehetne, hogy megélhetem,
azt a jelent, ami adatott: az órákig tartó lábcosszanások
soha célt nem érő útjait, levegőbe markoló
göbös ujjú élőket/majdnem holtakat,

A megütött falak örök nyögéseit, a sorsokat,
amikbe én naponta szédülve belehaltam.
Igen, most már megköszöném,
néha utolsó tanúként a rehabilitációs osztályon,
(még ha nem is volt már mit rehabilitálni
legtöbbször, se a szétesőben lévő testeken,
se az örök tompaságba esett szemsugaron)
amikor közösen játszottuk az utolsó játékot
a huncut nagy valóság elé tartva szétnyitott tenyereinket,
átcsorgatva köztük valamennyi elrebegett,
valaha megélt emberi létet,
miránk villanó fénysugarat,
hogy elhihessük, elhitessük, másokkal is, magunkkal is:
eloldalgott közelünkben a fájdalmas halál.
Akkor még én sem tudtam, hogy minden
kórházi pillanat visszavágyott lesz egyszer, és
a mély bugyrokba kikibált ápolói vezényszavakat,
a székeken felejtett rongy-kupac-sorsok lélegzését,
örömmel hallanám, csak hallanám,
mert mindez azt jelentené,
hog anyám gyermeki élete valami ősbizalommal,
valami kimondani nem vagyok rá méltó
érzelemmel várna engem
a kórházi ágy felfénylő fehérségében,
mert még nincs itt az utolsó nap ziháló rettenete,
amelyet fel sem ismertem, akkor, a majdani napokban,
pedig a kékülő test már a szív utolsó dobbanásait
jelezte, miközben folyamatosan
könyörögtem, s megállás nélkül susogtam:
Uram irgalmazz, Uram irgalmazz, Uram irgalmazz!
Mondom, még mindezt nem tudtam,
még nem hallottam a krematóriumi ügyintéző
száraz felvilágosítását, hogy este nyolc órától fél tízig...
még nem láttam azt az utolsó elégető tüzet,
azt a látomás-megtisztulást magam előtt,
mert nem is hittem, hogy aki ennyire
jó volt annak meg kell tisztulnia.
Most még az ajtóban álltam, s megrendültem
Anyám percekgig mindent értő szemétől, s hogy
– a beteg-kórus lassuló jajongásának kíséretében –
váratlanul a mély-kút-csendben közösen
meghallottuk a fogyó idő sercegését,
persze ki tudta ezt ott, akkor,
hogy mit hallgatunk, tudunk, s hogy a tünde lét
napokra szabott angyal-kard-suhogása,
s a rádióból kiömlő zene már alig miénk,

és az az óra is megismételhetlenné foszlik nemsokára,
amiben én felkértem Anyám ép kezét egy táncra,
látva, hogy fényesíti arcát, valami égi ragyogás,
s szálltam kezével a hajdanvolt rég-időkbe,
mikor még szép lábai mozgását csodáltam
ahogy konyhánkban dudorászva ringott
a folytonos paprikáskrumpli megunt illatában,
amelyet az orosz katonák heti erőszakos ellenőrzése
sem tudott eltiporni bennem, sem a mostani
képtelen jelen keringőzése a víg háromnegyedben,
miközben hullt a könnyem,
– Anyám táncát szó nem beszélte nyelven
a végén mélyen hajolva megköszöntem.
Ha azt az ajtót kinyithatnám újra úgy,
ahogy tettem napról-napra, hónapról-hónapra,
s anyám fogadhatna ragyogó szemével,
már nem találnám mázsás súlyúnak
az alvilágba menő folyosók fájdalmait, mert
az innenső parton még miénk az élet,
a lassú lélegzet, az összes fény miénk,
megérteném, ha ismételni lehetne az életet-halált,
hogy a legsúlyosabb kereszt mily könnyű fa,
amíg vihetjük megbénult testeinken,
lázadó lelkeinkben, dühödt sírásainkban,
őseinktől átvett mozdulatainkban,
az egész nyomorultnak hitt, mégis
mézzel teli életcsordulásban,
a sárga csend lezárulásáig.
De nem lehet, jaj nem lehet, már nem lehet,
szárnyaszegetten nekifeszülve térnek és időnek,
a sebes száj tehetetlenül engedi el a szót:
*Nyitva a börtönöd, ím, csillagos égbe repülsz.
Ég veled, édesanyám...!*